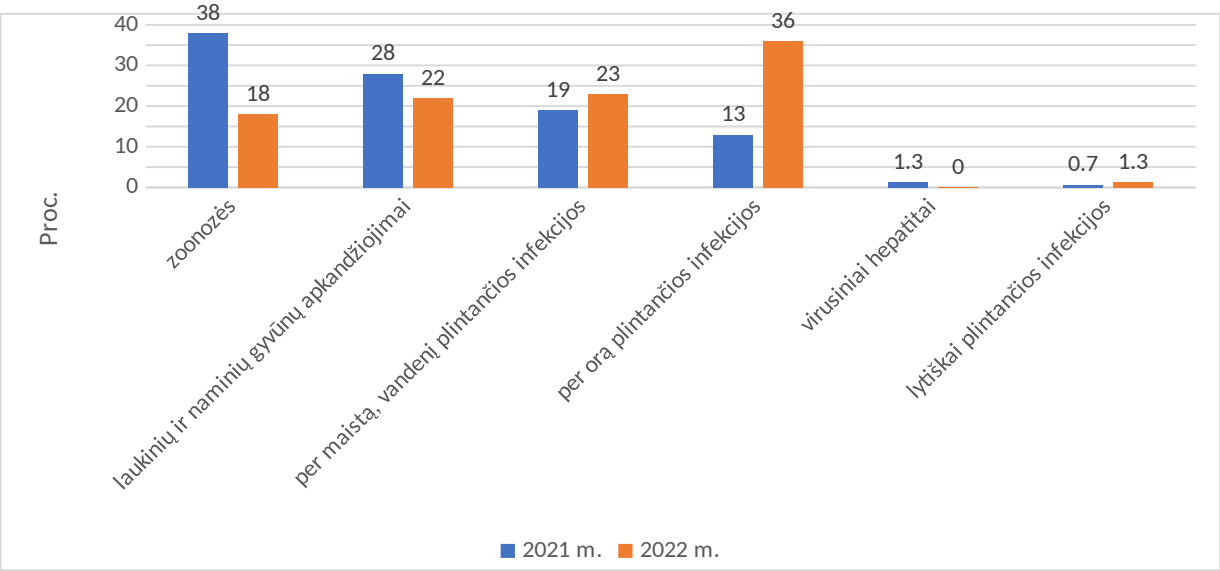
UŽKREČIAMŲJŲ LIGŲ EPIDEMIOLOGINĖ SITUACIJA BIRŽŲ RAJONE 2022 METAIS

Susirgimų infekcinėmis ligomis struktūra Biržuose 2022 m.

Biržų rajono 2022 m. sergamumo užkrečiamosiomis ligomis situacijos analizė parengta apibendrinus asmens sveikatos priežiūros įstaigų (toliau – ASPĮ) pateiktus pranešimus apie Biržų rajono gyventojams nustatytus susirgimus ir židinių epidemiologinių tyrimų duomenis, suvestus į Užkrečiamųjų ligų ir jų sukėlėjų valstybinę informacinę sistemą (ULSVIS) ar registruotus Užkrečiamųjų ligų, galinčių išplisti ir kelti grėsmę, stebėsenos ir kontrolės informacinėje sistemoje (ULSKIS).

2020–2021 m. buvo epidemiologiškai išskirtiniai susirgimų struktūra. Prasidėjus COVID-19 (koronaviruso infekcijos) pandemijai pradėti taikyti kontaktų ribojimai, reikalavimai asmens apsaugos priemonių dėvėjimui, patalpų, paviršių, valymui bei dezinfekcijai, neabejotinai turėjo įtakos visų infekcinių ligų plitimo sulėtėjimui. Tačiau 2022 m. gegužės 1 d. šalyje nustojus galioti valstybės lygio ekstremaliajai situacijai ir daugeliui reikalavimų dėl infekcijų plitimo tapus rekomendacinio pobūdžio, 2022 m. antroje metų pusėje vėl stebėtas daugelio infekcinių ligų sergamumo rodiklių augimas.

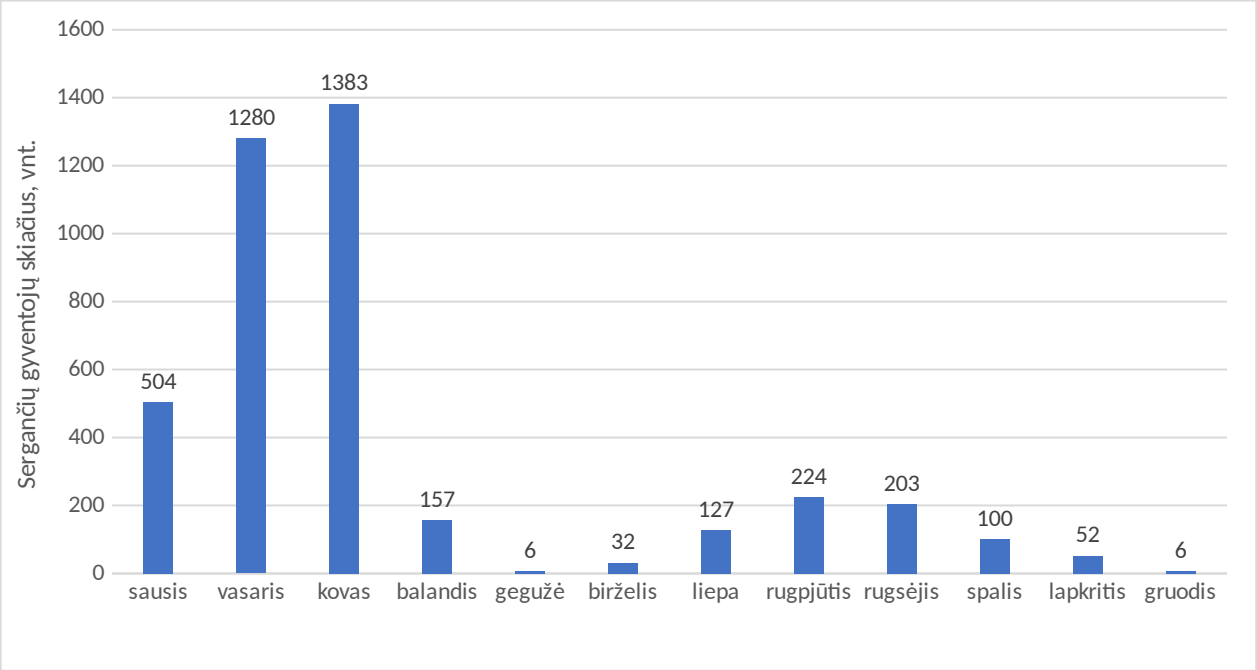
Per 2022 m. Biržų rajone registruoti 236 užkrečiamųjų ligų atvejai. Lyginant su 2021 m., 2022 m. registruotų susirgimų skaičius išaugo 1,64 karto (2021 m. gauti ir užregistruoti 144 pranešimai). Į šį susirgimų skaičių neįtraukti COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) atvejai (jie bus aptarti atskirai), gripo bei kitų ūminių viršutinių kvėpavimo takų infekcijų (toliau – ŪVKTI) atvejai, registruoti Biržų rajono gyventojams per 2022 m. Didžiąją dalį visų registruotų užkrečiamųjų ligų sudarė per orą plintančios užkrečiamos ligos (1 pav.). Jos sudarė 36 proc. (86 atv.) visų registruotų susirgimų – net 4,5 kartus daugiau, nei 2021 m. (19 atv.). Per maistą, vandenį ir aplinką plintančios ligos 2022 m. sudarė 23 proc. (54 atv.) ir šis skaičius išaugo 4 proc. lyginant su 2021 m. (19 proc.). Naminių ir laukinių gyvūnų apkandžiojimai (51 atv.) sudarė 22 proc. visų registruotų susirgimų. Per 2022 m. zoonozių registruota 18 proc. (43 atv.) ir tai yra 2 kartus mažiau, nei 2021 m. (38 proc.). Lytiškai plintančių infekcijų 2022 m. registruoti 3 atv. (1,3 proc.).

1 pav. Susirgimų infekcinėmis ligomis (be ŪVKTI, gripo ir COVID-19) procentinis pasiskirstymas Biržų rajone 2021–2022 m.

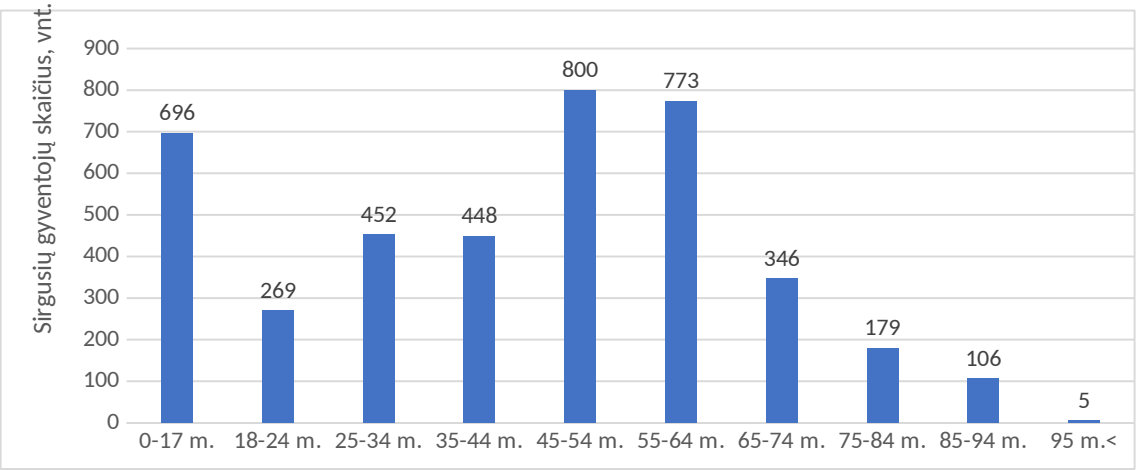
Sergamumas COVID-19 liga (koronaviruso infekcija), gripu ir ŪVKTI Biržų rajone

Biržų rajone 2022 m. patvirtinti 4074 COVID-19 atvejai (56 proc. daugiau nei 2021 m.). Didžiausias sergamumas registruotas 2022 m. kovo mėn. (1383 atv.), mažiausias – gegužė ir gruodžio mėn. (po 6 atv.) (2 pav.).

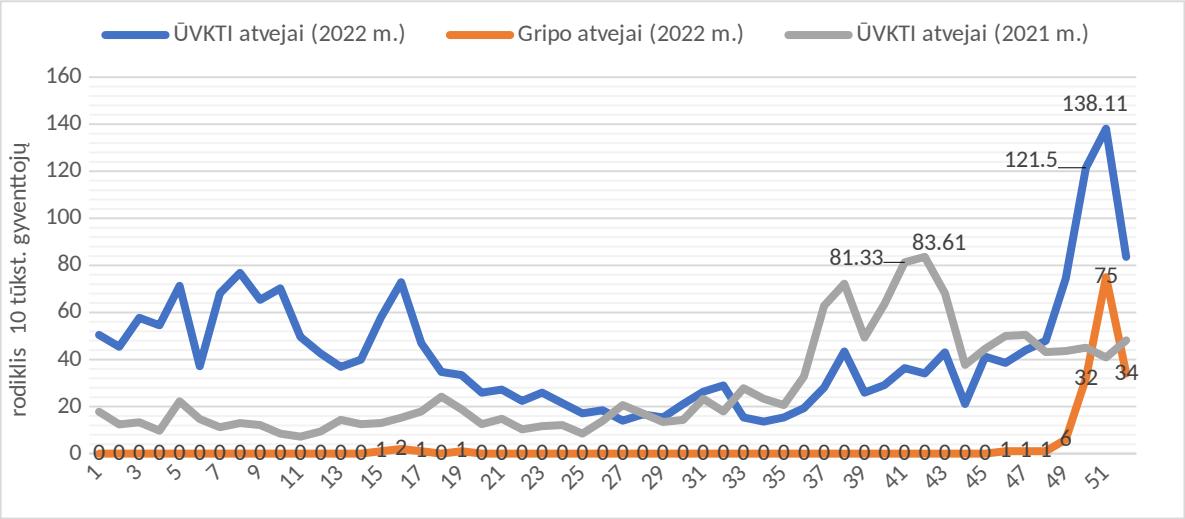
2 pav. Sergamumas COVID-19 infekcija Biržų rajone 2022 m. sausio–gruodžio mėn.

Analizuojant sergamumą skirtingose amžiaus grupėse (3 pav.) matyti, kad daugiausiai sergančių asmenų buvo 45–54 m. (800 atv.) ir 55–64 m. (773 atv.) amžiaus grupėse. Lyginant su 2021 m., 2022 m. registruota 53 proc. daugiau susirgimų 0–17 m. amžiaus gyventojų tarpe. COVID-19 liga (koronaviruso infekcija) sirgusių vaikų skaičiaus padidėjimas siejamas su 2021 m. pabaigoje–2022 m. pradžioje Lietuvoje išplitusia itin užkrečiama *omikron* atmaina, sušvelnėjusia COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) valdymo strategija bei kontaktiniu būdu vykdytu ugdymo procesu.

3 pav. Sergamumas COVID-19 infekcija skirtingose amžiaus grupėse Biržų rajone 2022 m.

Atliekant 2022 m. sergamumo gripu ir ŪVKTI rodiklių stebėseną, didžiausias sergamumas fiksuotas praėjusių metų 50–51 savaitėmis (gruodžio viduryje) – sergamumo rodikliai siekė 121,50 ir 138,11 atv. 10 tūkst. gyv.) (4 pav.). Lyginant su 2021 m., sergamumas ŪVKTI skirtingais mėnesiais išaugo net 50–60 proc. 2022 m. susirgimų ŪVKTI pikas fiksuotas 45–52 metų savaitėmis, pirmieji gripo atvejai Biržų rajone fiksuoti nuo 46 metų savaitės (lapkričio mėn. vidurio). Gripo atvejų augimas Biržuose stebėtas nuo 49 savaitės (registruoti 6 gripo atvejai), o 51 savaitę registruoti net 75 gripo atvejai, iš kurių 37 susirgimai gripu diagnozuoti vaikams (0–17 m. amžiaus). 2021 m. gripo atvejų Biržų rajono gyventojams nustatyta nebuvo.

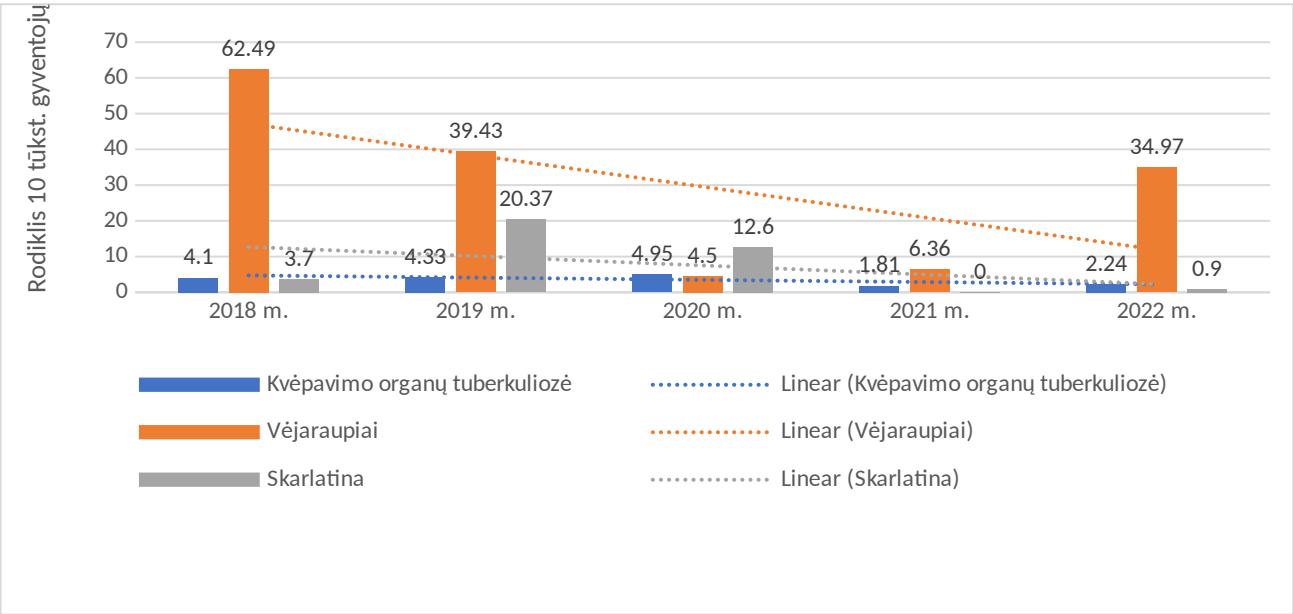
4 pav. Sergamumo gripu ir ŪVKTI dinamika Biržų rajone 2021–2022 m.

2022–2023 m. gripo sezonui Biržų rajono ASPĮ gavo 1510 dozių nemokamos gripo vakcinos. Šia vakcina buvo rekomenduojama skiepyti rizikos grupėms priskiriamus asmenis – visus, vyresnius nei 65 m., sergančius lėtinėmis ligomis, gyvenančius socialinės globos ir slaugos įstaigose, sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojus, nėščias moteris. 2022 m. paskiepyti 1528 asmenys, priklausantys rizikos grupėms (2021 m. paskiepytas 1161 asmuo). Į šį skaičių nėra įskaičiuoti asmenys, vakcinavęsi privačiuose skiepų kabinetuose savo lėšomis. Pastebėta, kad ženkliai mažėja tiek rizikos grupėms priklausančių, tiek savo lėšomis nuo gripo pasiskiepijusių vaikų skaičius: 2020–2021 m. pasiskiepijo 53 (18 rizikos grupei priklausantys), 2021–2022 m. – 32 (10 rizikos grupei priklausantys), o 2022–2023 m. – vos 18 vaikų (7 rizikos grupei priklausantys).

Sergamumas oro lašeliniu būdu plintančiomis infekcijomis

2022 m. Biržų rajone registruoti 86 oro lašeliniu būdu plintančių infekcinių susirgimų (išskyrus ŪVKTI, gripą ir COVID-19) atvejai (2021 m. – 19 atvejų). Dažniausiai registruojamas susirgimas šioje infekcinių ligų grupėje buvo vėjaraupiai. 2022 m. registruoti 78 šios itin užkrečiamos ligos atvejai ir tai sudarė 90,7 proc. visų oro lašeliniu keliu plintančių infekcijų. Absoliučią daugumą sergančiųjų sudarė 4–6 metų amžiaus vaikai (28 atv.). 2 mažamečiai asmenys dėl vėjaraupių sukeltų komplikacijų buvo hospitalizuoti. Sergamumas vėjaraupiais buvo itin sumažėjęs 2020–2021 m. (sergamumo rodiklis siekė tik 4,5 ir 6,36 atv. 10 tūkst. gyv.), tačiau nuo 2022 m. antros pusės susirgimų skaičius sparčiai kilo ir kone pasiekė 2019 m. buvusį lygį (39,43 atv. 10 tūkst. gyv.).

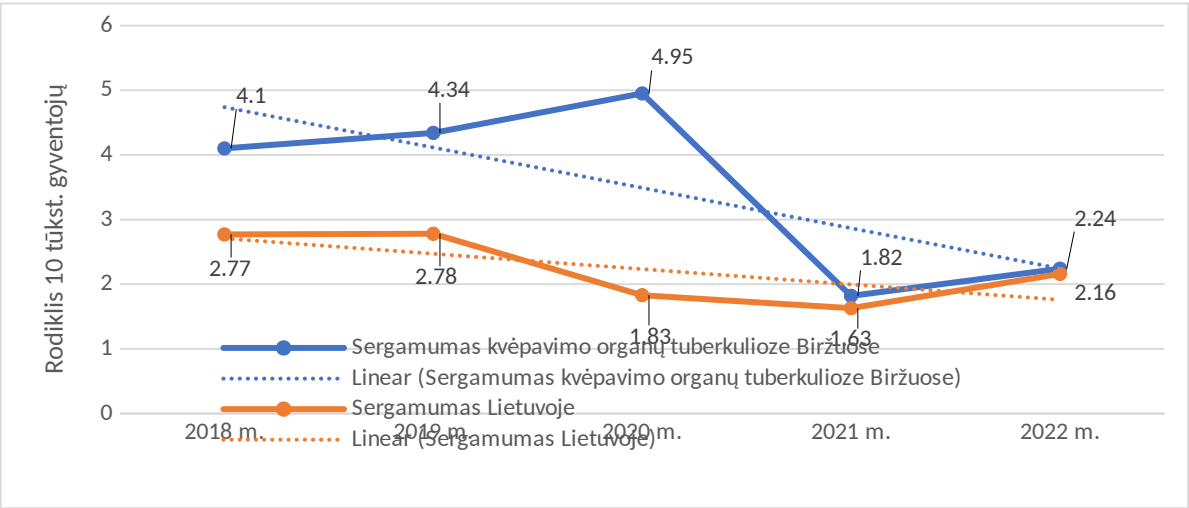
2022 m. registruoti tik 2 skarlatinos atvejai (0,9 atv. 10 tūkst. gyv.), o 2021 m. nebuvo registruotų susirgimų šia liga. Lyginant su 2019 m., sergamumo skarlatina rodiklis sumažėjo daugiau nei 23 kartus (2019 m. sergamumas siekė net 20,37 atv. 10 tūkst. gyv.).

5 pav. Oro lašeliniu būdu plintančių infekcijų pasiskirstymas Biržų rajone 2018–2022 m.

2018–2022 m. Biržų rajone ir Lietuvoje stebėtas sergamumo kvėpavimo organų tuberkulioze mažėjimas (6 pav.) Didžiausias sergamumas tuberkulioze (2018–2022 m. laikotarpiu) Biržų rajone registruotas 2020 m. – tuomet susirgimų rodiklis siekė 4,95 atvejo 10 tūkst. gyventojų (2,7 karto viršijo Lietuvos sergamumo rodiklį).

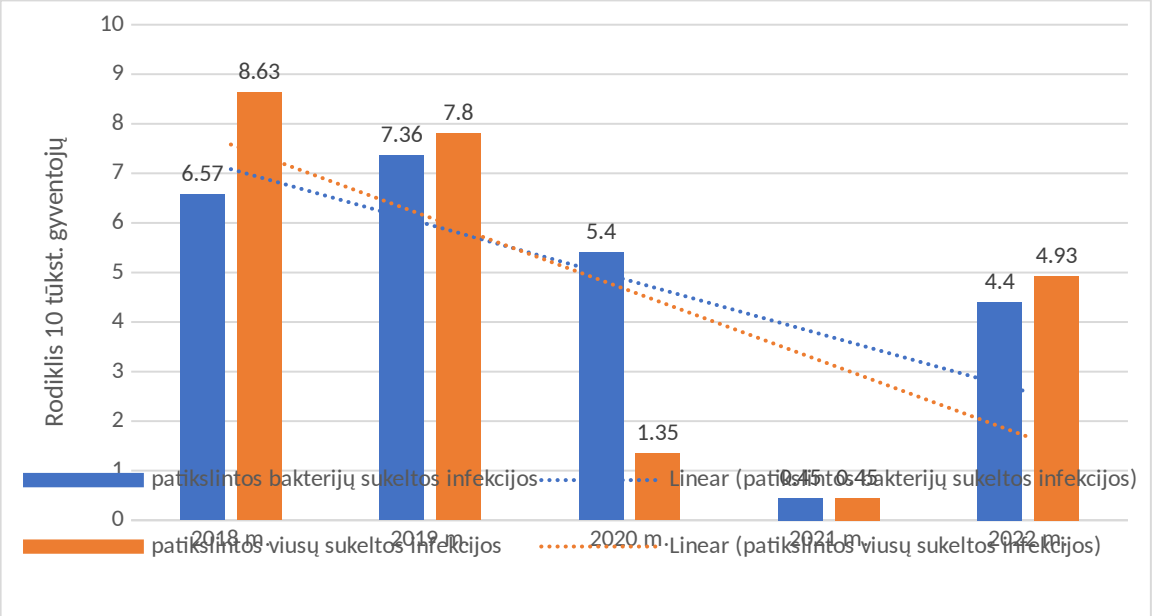
2022 m. 5 Biržų rajono gyventojams buvo diagnozuota kvėpavimo organų tuberkuliozė (sergamumo rodiklis siekė 2,24 atv. 10 tūkst. gyv.) – 24 proc. daugiau nei 2021 m. 2 asmenys tuberkulioze susirgo pakartotinai. Nors 2020–2022 m. sergamumas tuberkulioze sumažėjo nuo 4,95 iki 1,82 atv. 10 tūkst. gyv. (sumažėjimas – 63,2 proc., panaši tendencija stebėta ir Lietuvos sergamumo tuberkulioze dinamikoje), tačiau 2022 m. sergamumas Biržų rajone ir šalyje vėl ūgtelėjo ir siekė 2,24 atv. 10 tūkst. gyv. Paskutinį kartą mirties nuo tuberkuliozės atvejis Biržų rajone registruotas 2018 m.

6 pav. Sergamumo tuberkulioze dinamika Biržų rajone ir Lietuvoje 2018–2022 m.

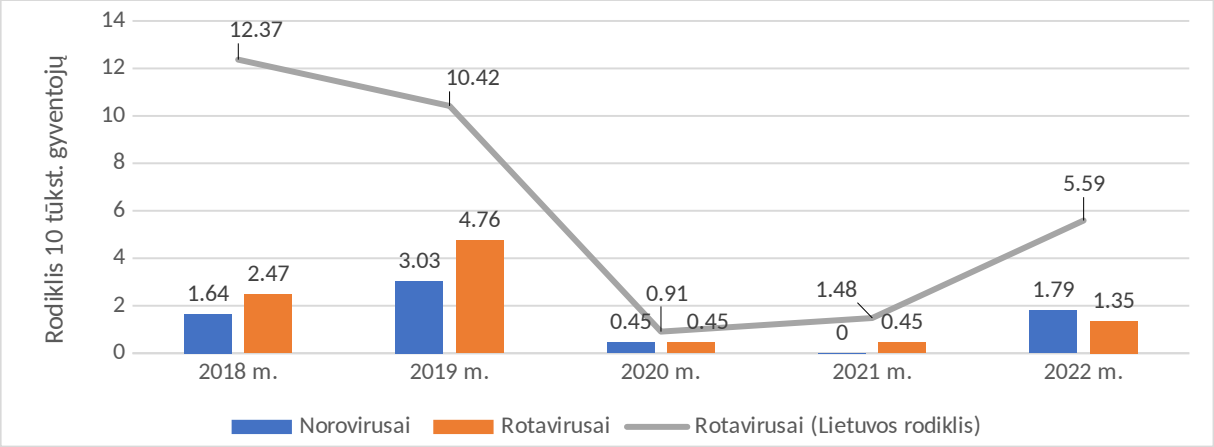
Sergamumas per maistą ir vandenį plintančiomis užkrečiamosiomis ligomis ir užkrečiamosiomis ligomis, kuriomis užsikrečiama per aplinką

2022 m., lyginant su 2021 m., Biržų rajone 10 kartų išaugo sergamumas patikslintais bakteriniais ir virusiniais žarnyno infekciniais susirgimais (7 pav.). Tikėtina, kad 2020–2021 m. fiksuotas žymus bakterinių ir virusinių žarnyno infekcijų rodiklio mažėjimas buvo paveiktas pradėtų taikyti sustiprintų infekcinių ligų profilaktikos priemonių pandemijos suvaldymui, o 2022 m. jas sušvelninus (vėliau panaikinus), susirgimų skaičius vėl kilstelėjo iki įprasto lygio.

7 pav. Sergamumas patikslintomis bakterinėmis ir virusinėmis ligomis Biržų rajone 2018–2022 m.

2022 m. buvo nustatyta 11 patikslintų virusinės kilmės susirgimų žarnyno infekcijomis. Dažniausiai Biržų rajono gyventojai sirgo norovirusų ir adenovirusų sukeltomis infekcijomis (registruota po 4 šių ligų atvejus, sergamumo rodiklis siekė 1,79 atv. 10 tūkst. gyv.). Patvirtintų rotavirusinės infekcijos atvejų 2022 m. nustatyti 3 atvejai, sergamumo rodiklis siekė 1,35 atv. 10 tūkst. gyv. ir buvo 4 kartus mažesnis, nei Lietuvos rodiklis (5,59 atv. 10 tūkst. gyv.). Lyginant su 2018 m. (4,77 atv.10 tūkst. gyv.), rotavirusinių susirgimų rodiklis Biržų rajone ženkliai mažėja (8 pav.). Tam galimai įtakos turi gana didelės vaikų vakcinacijos nuo rotavirusinės infekcijos apimtys. 2019–2022 m. pirmąją vakcinos nuo rotavirusinės infekcijos dozę kasmet gavo virš 80 proc. Biržų rajone gyvenančių vaikų iki 1 m. amžiaus.

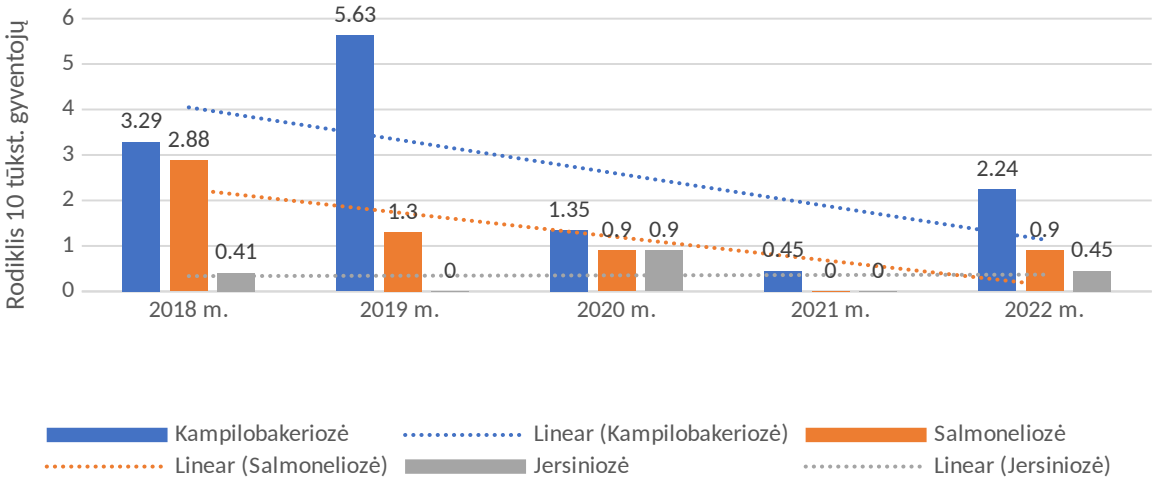

8 pav. Sergamumo rota ir noro virusais Biržų rajone dinamika 2018–2022 m.

Atliekant patikslintų bakterinių žarnyno infekcijų susirgimų analizę pastebėta, kad, lyginant su 2021 m., 2022 m. net 4,9 karto išaugo susirgimai kampilobakterijų sukeltais enteritais (rodiklis ūgtelėjo nuo 0,45 iki 2,24 atv. 10 tūkst. gyv.), tačiau 4 metų laikotarpyje matoma susirgimų šia bakterija mažėjimo tendencija (9 pav.). Epidemiologinio tyrimo metu apklausiant sergančiuosius asmenis, pagrindiniais infekcijos šaltiniais įvardinti galimai netinkamai termiškai apdoroti namuose ruošti mėsos gaminiai, neplauti ar netinkamai nuplauti daržovės bei vaisiai.

2022 m. nustatyti 2 patvirtinti salmonelių sukeltos infekcijos atvejai. 2021 m. susirgimų šia bakterija registruota nebuvo. Asmenys galimai užsikrėtė nuo netinkamai termiškai apdoroto namuose ruošto maisto, kryžminės paviršinės taršos. Visi nustatyti atvejai buvo pavieniai, protrūkiai, išplitę per viešojo maitinimo ar ugdymo įstaigas, nefiksuoti. 4 metų laikotarpyje stebima susirgimų salmonelioze mažėjimo tendencija (nuo 2018 m. susirgimų skaičius sumažėjo 3,2 karto).

Sergamumas *Yersinia enterocolitica* bakterijos sukeliama infekcija Biržų rajone išlieka stabilus 4 metų laikotarpyje, nustatomi tik pavieniai šios ligos atvejai. 2022 m. nustatytas 1 susirgimas jersinioze. Mažametis vaikas galimai užsikrėtė nuo namuose laikomų gyvūnų.

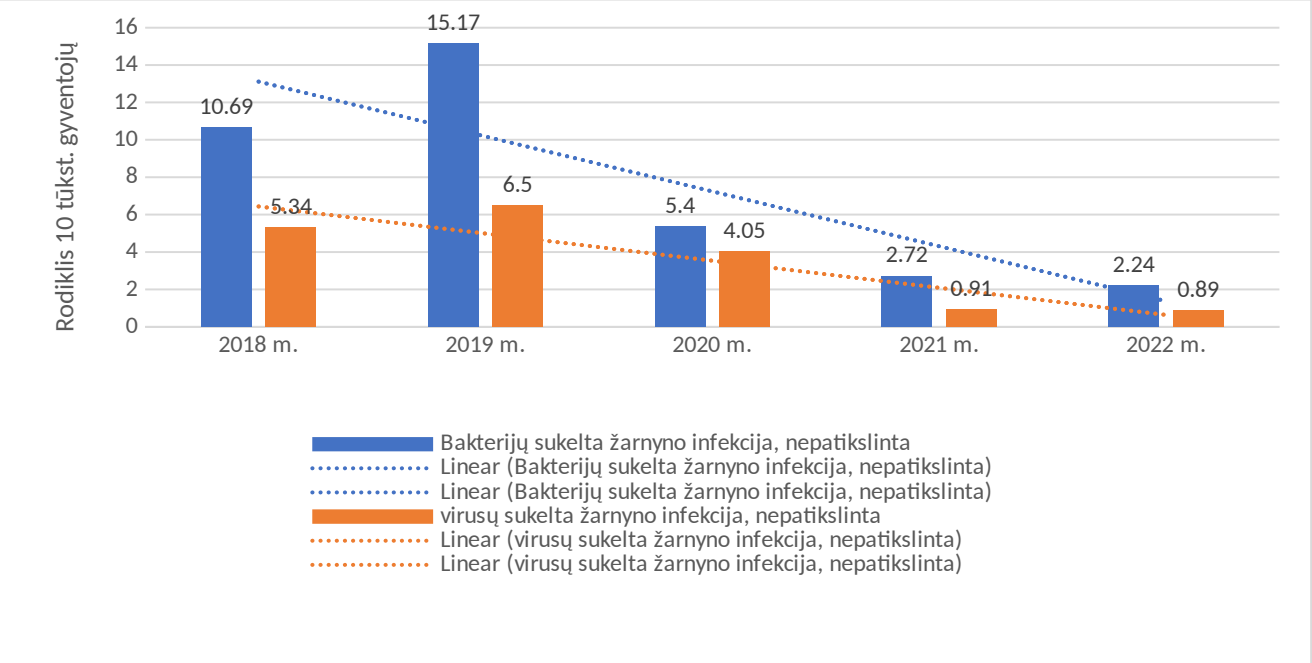
9 pav. Sergamumo kampilobakterioze, salmonelioze ir jersinioze dinamika Biržų rajone 2018–2022 m.

Analizuojant nepatikslintos kilmės virusinius ir bakterinius susirgimus, didelių pokyčių, lyginant su 2021 m., nematyti, susirgimų skaičius išaugo neženkliai (10 pav.) Bakterijų sukeltų

nepatikslintų žarnyno infekcijų skaičius, lyginant su 2021 m., liko stabilus (2,24 atv. 10 tūkst. gyv.) ir išliko gerokai sumažėjęs lyginant su priešpandeminiu laikotarpiu (2019 m. susirgimų skaičius siekė net 15,17 atv. 10 tūkst. gyv.).

Virusinių nepatikslintų žarnyno infekcijų skaičius 4 metų laikotarpyje buvo kiek mažesnis, lyginant su bakteriniais susirgimais, o lyginant su 2021 m. išliko nepakitęs (rodiklis siekė 0,91 ir 0,89 atv. 10 tūkst. gyv.).

Žvelgiant į priešpandeminį laikotarpį (2019 m.), susirgimų nepatikslintomis virusinėmis ir bakterinėmis žarnyno infekcijomis skaičius sumažėjo apytiksliai net 6–7 kartus.

10 pav. Sergamumas nepatikslintomis bakterijų ir virusų sukeltomis žarnyno infekcijomis Biržų rajone 2018–2022 m.

Sergamumas kitomis parazitinėmis infekcijomis Biržų rajone

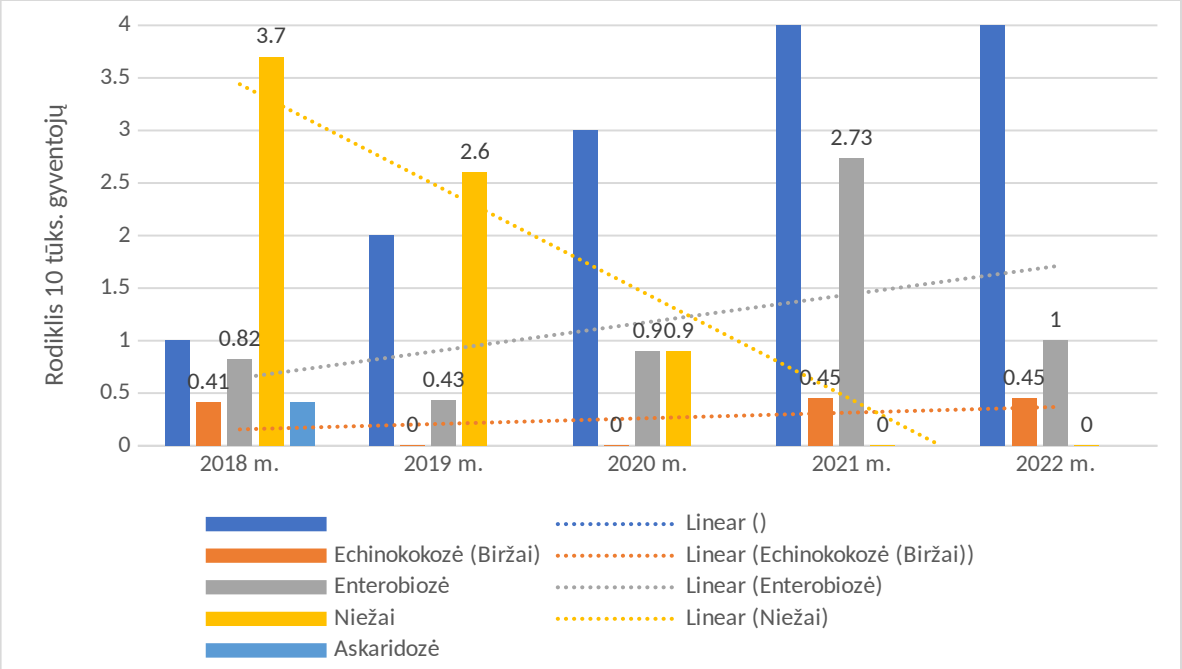
Pastaraisiais metais registruojama vis mažiau parazitinių susirgimų atvejų, t. y. pavieniai susirgimo atvejai (11 pav.). Galimos tokio mažo sergamumo priežastys: gerėjanti asmens higiena, savarankiškas gydymasis, nesikreipiant į gydymo įstaigą, laboratorinio ištyrimo mažėjimas.

2022 m. diagnozuoti 1 echinokokozės atvejis Biržų rajono gyventojui (sergamumo rodiklis 0,45 atv. 10 tūkst. gyventojų). Šis skaičius yra dvigubai didesnis nei Lietuvos vidurkis (0,26 atv. 10 tūkst. gyventojų). Atliekant šio atvejo epidemiologinį ištyrimą, žmogus galimai užsikrėtė valgydamas neplautas sodo gėrybes iš kolektyvino sodo, kuriame buvo stebima itin didelė laukinių lapių populiacija. *E. multilocularis* kaspinuočio lervas su išmatomis dažniausiai platina lapės.

2022 m. nustatytas tik 1 enterobiozės atvejis (2021 m. nustatyti 6 susirgimai), tačiau sergamumo tendencija išlieka auganti.

Susirgimų askaridoze Biržų rajono gyventojams nebuvo registruota nuo 2018 m.

2021–2022 m. neregistruotas nei vienas susirgimo niežais atvejis, stebima ryški susirgimų niežais mažėjimo tendencija.

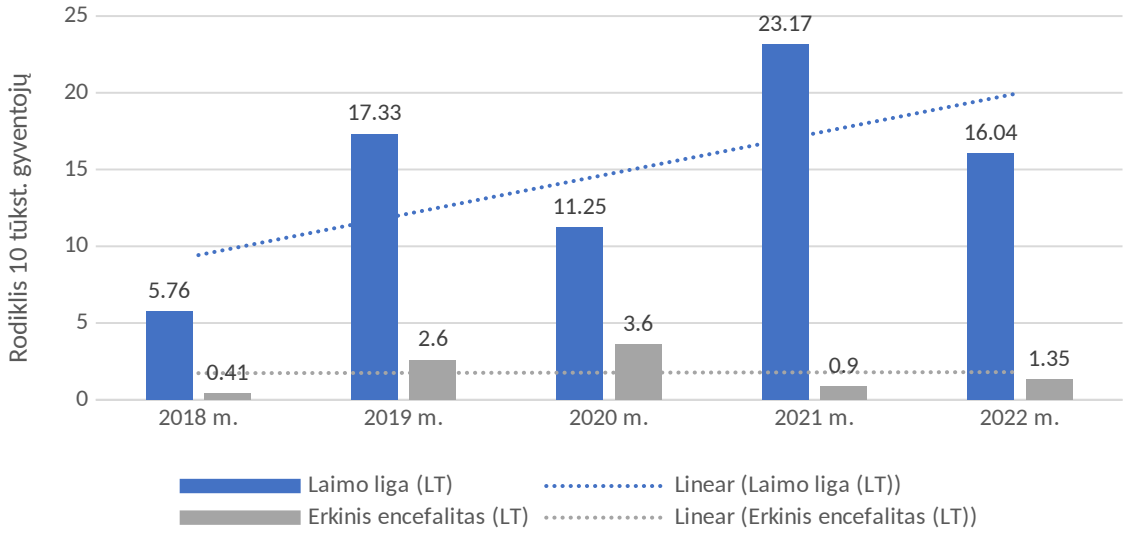
11 pav. Susirgimai parazitozėmis Biržų rajone 2018–2022 m.

Sergamumas erkių platinamomis ligomis

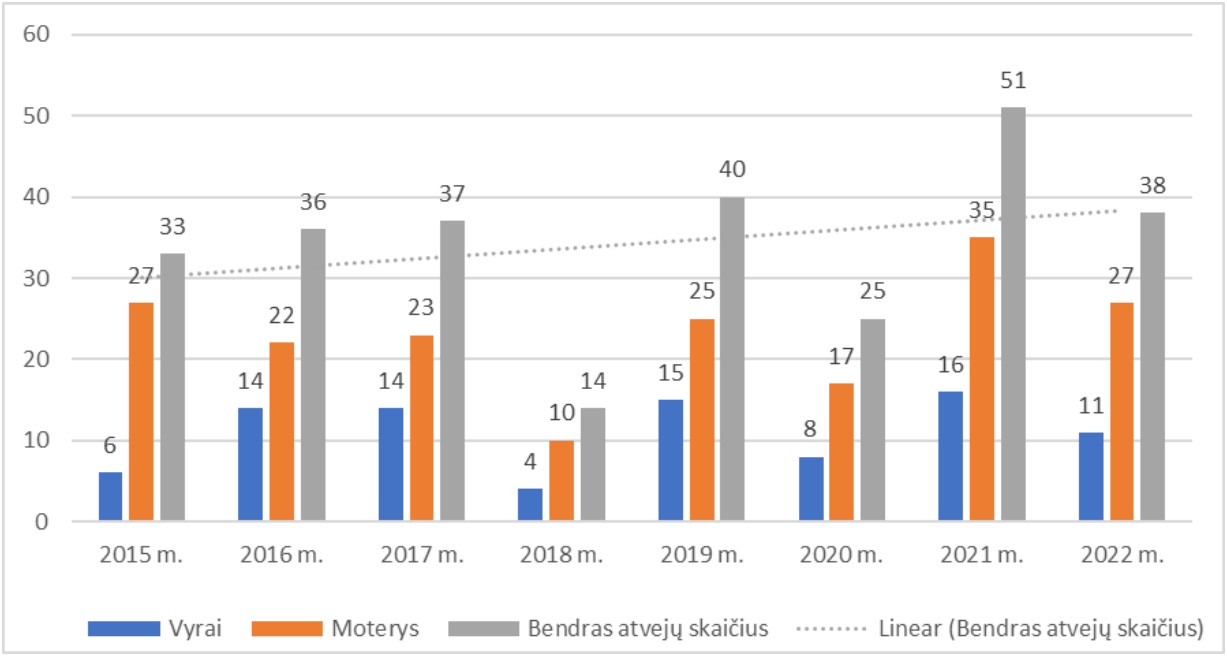
2022 m. Biržų rajono gyventojams buvo nustatytas 41 susirgimas erkių platinamomis ligomis: diagnozuoti 38 Laimo ligos (toliau – LL) atvejai ir 3 erkių platinamo virusinio encefalito (toliau – EE) atvejai. Lyginat su 2021 m., 2022 m. LL atvejų sumažėjo 27 proc., tačiau bendras sergamumo rodiklis (16,04 atv. 10 tūkst. gyv.) išlieka aukštas ir beveik 2 kartus viršija Lietuvos sergamumo rodiklį (8,48 atv.10 tūkst. gyv.). Sergamumas EE 2022 m., lyginant su 2019 m., sumažėjo kone 2 kartus (nuo 2,6 atv.10 tūkst. gyv. iki 1,35 atv. 10 tūkst. gyv.) (12 pav.).

2022 m. LL sergančių moterų skaičius buvo daugiau nei 2 kartus didesnis nei vyrų (13 pav.). Ši tendencija yra ilgametė (2015–2022 m. duomenimis). Tai siejama su galimai didesniu moterų aktyvumu renkant miško gėrybes, dirbant namų ūkio darbus daržuose bei soduose. Moterys galimai dažniau nei vyrai kreipiasi į gydytojus pajutusios pirmuosius ligos simptomus ar kitus negalavimus ir joms liga dažniau diagnozuojama.

2022 m. epidemiologinio tyrimo metu nustatyta, kad daugiausia asmenų, kaip labiausiai tikėtiną, užsikrėtimo LL vietą nurodo gyvenamąją vietą (kaimiškas vietoves) ir gamtoje lankytas vietas (atitinkamai 21 atv. (55 proc.). 4 asmenims erkės įkando besilankant Biržų girioje. 17 LL užsikrėtusių gyventojų (44 proc.) erkės įsisiurbimo nepastebėjo, dėl to negalėjo įvardinti net apytikslės užsikrėtimo vietos.

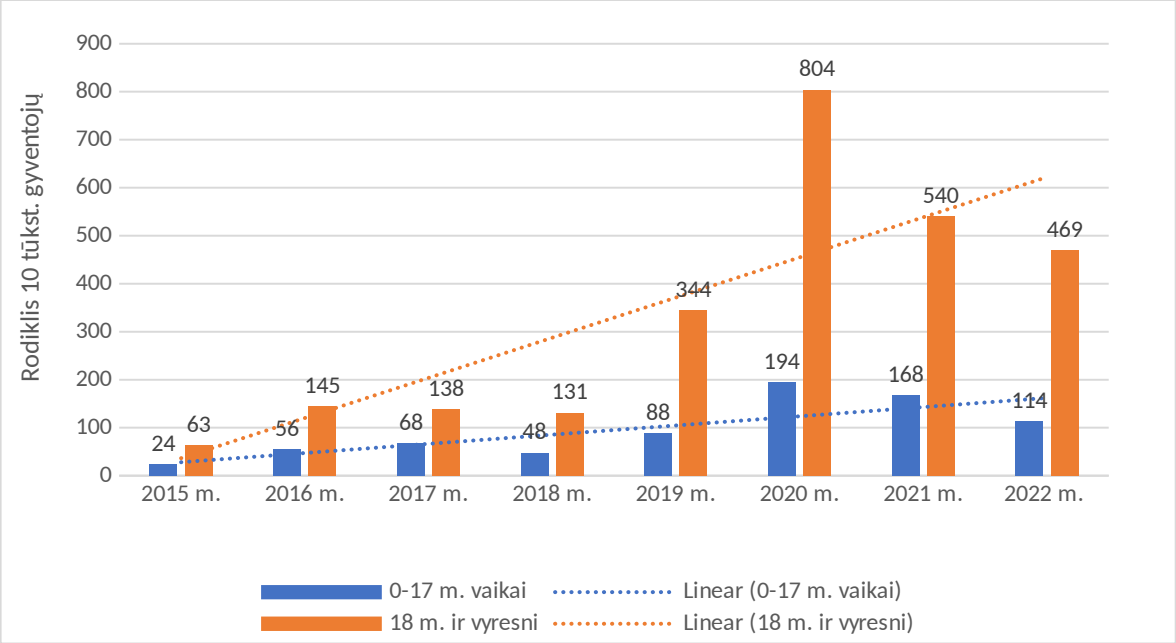
12 pav. Sergamumas erkių platinamomis ligomis Biržų rajone ir Lietuvoje 2018–2022 m.

13 pav. Sergamumo LL pasiskirstymas pagal lytį Biržų rajone 2015–2022 m.

Atliekant EE susirgusių atvejų epidemiologinį ištyrimą nustatyta, kad 1 asmuo užsikrėtė poilsiaudamas gamtoje (Panevėžio r. sav., Velželio kaime), 1 asmuo užsikrėtė gyvenamojoje aplinkoje (Biržų r. sav., Nemunėlio Radviliškio miestelyje), o trečiasis ligonis erkės įsisiurbimo nepastebėjo ir vietovės įvardinti negalėjo.

Bendra sergamumo EE tendencija rajone išlieka gana stabili. Tam galimai įtakos turi didėjantis imunizuotų Biržų rajono gyventojų skaičius (14 pav.). Per 2022 m. pirmąja skiepo doze paskiepyti 583 asmenys – 114 vaikų ir 469 suaugusių asmenų.

14 pav. Gyventojų, pasiskiepijusių pirmąja skiepo nuo EE doze, skaičius 2015–2022 m.

Asmenų, nukentėjusių nuo galimai pasiutlige užsikrėtusių laukinių ar naminių gyvūnų, skaičiaus pokyčiai

Iš viso per 2022 m. nuo įtariamai pasiutusių gyvūnų nukentėjo 51 asmuo (27,5 proc. daugiau, nei 2021 m. (40 apkandžiojimų)). 2022 m. 8 asmenis apkandžiojo nežinomi gyvūnai, 43 asmenis sužeidė savi augintiniai. 34 asmenys nukentėjo nuo šunų ir 16 – nuo kačių. 1 vaikui įkando namuose laikomas dekoratyvinis augintinis.

Pagal epidemiologinę situaciją buvo organizuotas profilaktinių skiepijimų atlikimas asmenims, kurie nukentėjo nuo įtariamai pasiutusių gyvūnų. Antirabinė vakcina paskirta 20 nukentėjusių asmenų.

Daugiausiai pranešimų apie apkandžiojimus (net 17) gauta 2022 m. liepos mėn. Epidemiologinių tyrimų metu nustatyta, kad dažniausiai gyvūnai apkandžioja šeimininkus jiems teikiant veterinarines procedūras (ženklinant, vakcinuojant), rūpinantis augintinio higiena, norint sudrausminti. 2022 m. pasiutligės atvejų veterinarijos specialistų stebėtiems gyvūnams nustatyta nebuvo.

Sergamumas lytiškai plintančiomis infekcijomis

Per 2022 m. Biržų rajone buvo registruoti 3 susirgimas lytiniu būdu plintančiomis užkrečiamosiomis ligomis.

1 asmeniui buvo diagnozuota chlamidiozė. Ligos atvejis nustatytas atsiradus ligos simptomams.

1 asmeniui buvo nustatyta žmogaus imunodeficito viruso (ŽIV) liga. Dar 1 asmeniui buvo nustatytos kitos dėl ŽIV sukeltos ligos išsivysčiusios būklės. Pagal Biržų rajone veikiančių ASPĮ pateiktus duomenis, 2022 m. dėl ŽIV ligos buvo tirtos 109 moterys ir 4 vyrai.

Susirgimų gonokokine infekcija nustatyta nebuvo. Dėl šios lytiškai plintančios infekcijos Biržų rajone 2022 m. buvo tirtos 808 moterys.

Sifilio atvejų nustatyta nebuvo. Dėl šios ligos buvo tirti 4 asmenys. Paskutiniai susirgimai sifiliu Biržų rajono gyventojams registruoti 2018–2019 m. (po 1 atv.).

Vakcinomis valdomos infekcijos ir skiepijimo apimtys Biržų rajone

2021-2022 m. Biržų rajone vakcinomis valdomų infekcinių ligų protrūkių nebuvo fiksuota.

2022 m. Biržų rajone skiepijant naujagimius, kūdikius ir vaikus pagal vaikų profilaktinių skiepijimų kalendorių, skiepijimo apimtys, lyginant su 2021 m., sumažėjo 8 amžiaus grupėse, 2 amžiaus grupėse išlaikytas praktiškai toks pat skiepijimo lygis, dar 4 amžiaus grupių skiepijimo apimtys šiek tiek išaugo. 2022 m. pakankamos skiepijimo apimtys (90–95 proc.) pasiektos 5 amžiaus grupėse (15 pav.).

Ligos pavadinimas	Vakcina	Asmenų skiepijamoje amžiaus grupėje skaičius (A)	Paskiepytų asmenų skaičius (B)	Skiepijimo apimtys procentais (C)*
Tuberkuliozė	BCG (iki 1 metų)	146	141	96,58%
Hepatitas B	HepB1 (iki 1 metų)	146	142	97,26%
	HepB2 (iki 1 metų)	146	135	92,47%
	HepB3 (iki 1 metų)	146	53	36,30%
	HepB1 (1 metai)	154	149	96,75%
	HepB2 (1 metai)	154	149	96,75%
	HepB3 (1 metai)	154	99	64,29%
Rotavirusinė infekcija	RV1 (iki 1 metų)	146	127	86,99%
	RV2 (iki 1 metų)	146	90	61,64%
	RV3 (iki 1 metų)**	146	52	35,62 %
B tipo meningokokinė infekcija	MenBV1 (iki 1 metų)	146	110	75,34 %
	MenBV2 (iki 1 metų)	146	78	53,42%
	MenBV3 (1 metai)	154	116	75,32%
Pneumokokinė infekcija	PCV1 (iki 1 metų)	146	120	82,19%
	PCV2 (iki 1 metų)	146	97	66,44%
	PCV3 (1 metai)	154	132	85,71%
Difterija, stabligė, kokliušas, poliomielitas, B tipo *Haemophilus influenzae* infekcija	DTaP/IPV/Hib1 (iki 1 metų)	146	120	82,19%
	DTaP/IPV/Hib2 (iki 1 metų)	146	96	65,75%
	DTaP/IPV/Hib3 (iki 1 metų)	146	53	36,30%
Difterija, stabligė, kokliušas, poliomielitas, B tipo *Haemophilus influenzae* infekcija	DTaP/IPV/Hib1 (1 metai)	154	148	96,10%
	DTaP/IPV/Hib2 (1 metai)	154	148	96,10%
	DTaP/IPV/Hib3 (1 metai)	154	147	95,45%
	DTaP/IPV/Hib4 (1 metai)	154	86	55,84%
	DTaP/IPV/Hib4 (2 metai)	139	135	97,12%
Difterija, stabligė, kokliušas, poliomielitas	DTaP/IPV5 (6 metai)	169	131	77,51%
	DTaP/IPV5 (7 metai)	187	180	96,26%
	DTaP/IPV5 (8 metai)	191	187	97,91%
Žmogaus papilomos viruso infekcija	HPV1 (11 metų)	84	53	63,10%
	HPV2 (11 metų)	84	22	26,19%
	HPV1 (12 metų)	100	78	78,00%
	HPV2 (12 metų)	100	76	76,00%
Difterija, stabligė, kokliušas	Tdap6 (15 metų)	202	178	88,12%
	Tdap6 (16 metų)	211	195	92,42%
	Tdap6 (17 metų)	234	222	94,87%
Tymai, epideminis parotitas, raudonukė	MMR1 (1 metai)	154	90	58,44%
	MMR1 (2 metai)	139	133	95,68%
	MMR2 (6 metai)	169	130	76,92%
	MMR2 (7 metai)	187	178	95,19%
	MMR2 (8 metai)	191	187	97,91%
Kitos ligos:				

Ligos pavadinimas	Vakcina	Asmenų skiepijamoje amžiaus grupėje skaičius (A)	Paskiepytų asmenų skaičius (B)	Skiepijimo apimtys procentais (C)*
Tuberkuliozė	BCG(iki 1 metų)	100	96	96,00
Hepatitas B	HepB1 (iki 1 metų)	100	97	97,00
	HepB2 (iki 1 metų)	100	93	93,00
	HepB3 (iki 1 metų)	100	45	45,00
	HepB1 (1 metai)	162	153	94,44
	HepB2 (1 metai)	162	153	94,44
	HepB3 (1 metai)	162	150	92,59
Rotavirusinė infekcija	RV1 (iki 1 metų)	100	82	82,00
	RV2 (iki 1 metų)	100	65	65,00
	RV3 (iki 1 metų)**	100	39	39,00
B tipo meningokokinė infekcija	MenBV1 (iki 1 metų)	100	72	72,00
	MenBV2 (iki 1 metų)	100	60	60,00
	MenBV3 (1 metai)	162	128	79,01
Pneumokokinės infekcijos vakcina	PCV1 (iki 1 metų)	100	82	82,00
	PCV2 (iki 1 metų)	100	65	65,00
	PCV3 (1 metai)	162	140	86,42
Difterija, stabligė, kokliušas, poliomielitas, B tipo *Haemophilus influenzae* infekcija	DTaP/IPV/Hib1 (iki 1 metų)	100	85	85,00
	DTaP/IPV/Hib2 (iki 1 metų)	100	71	71,00
	DTaP/IPV/Hib3 (iki 1 metų)	100	46	46,00
Difterija, stabligė, kokliušas, poliomielitas, B tipo Haemophilus influenzae infekcija	DTaP/IPV/Hib1 (1 metai)	162	151	93,21
	DTaP/IPV/Hib2 (1 metai)	162	151	93,21
	DTaP/IPV/Hib3 (1 metai)	162	149	91,98
	DTaP/IPV/Hib4 (1 metai)	162	56	34,57
	DTaP/IPV/Hib4 (2 metai)	152	134	88,16
Difterija, stabligė, kokliušas, poliomielitas	DTaP/IPV5 (6 metai)	161	118	73,29
	DTaP/IPV5 (7 metai)	172	156	90,70
	DTaP/IPV5 (8 metai)	182	166	91,21
Žmogaus papilomos viruso infekcija	HPV1 (11 metų)	67	50	74,63
	HPV2 (11 metų)	67	18	26,87
	HPV1 (12 metų)	81	67	82,72
	HPV2 (12 metų)	81	63	77,78
Difterija, stabligė, kokliušas	Tdap6 (15 metų)	167	141	84,43
	Tdap6 (16 metų)	189	183	96,83
	Tdap6 (17 metų)	210	197	93,81
Tymai, raudonukė, epideminis parotitas	MMR1 (1 metai)	162	73	45,06
	MMR1 (2 metai)	152	137	90,13
	MMR2 (6 metai)	161	116	72,05
	MMR2 (7 metai)	172	156	90,70
	MMR2 (8 metai)	182	166	91,21
Kitos ligos:				0,00

15 pav. Vaikų skiepijimų apimčių palyginimas Biržų rajone 2021 m. (kairėje) ir 2022 m. (dešinėje)

Skiepijimų apimtys prarastos skiepijant 2 ir 7 metų amžiaus vaikus tymų, epideminio parotito ir raudonukės (toliau – MMR) vakcina (2022 m. pasiektos tik 90,13 proc. ir 90,70 proc. apimtys). Pagal Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) rekomendacijas, skiepijimų MMR vakcina apimtys turėtų siekti bent 95 proc., kad būtų galima išvengti tymų, raudonukės ar epideminio parotito protrūkių. Lietuvoje šios pozicijos skiepijimo apimtys siekė tik 86,46 proc.

2022 m. Biržų rajone išaugo pilnai nuo rotavirusinės infekcijos paskiepytų (3 vakcinos dozėmis) vaikų iki 1 m. amžiaus apimtys (nuo 35,62 iki 39 poc.). Skiepijimų nuo rotavirusinės infekcijos apimtys yra augančios.

2022 m. taip pat išaugo ir 1 metų amžiaus vaikų vakcinacija nuo B tipo meningokokinės infekcijos (nuo 75,32 iki 79,01 proc.). Tiek Lietuvoje, tiek Biržuose stebima augimo tendencija skiepijimo apimtyse.

Stebint mergaičių (11–12 m.) vakcinacijos žmogaus papilomos viruso (toliau – ŽPV) vakcina apimtis, stebima skiepijimo apimčių mažėjimo tendencija. Nors 2022 m. skiepijimų apimtys 11–12 m. amžiaus grupėse ūgtelėjo 0,68–1,78 proc. (lyginant su 2021 m.), tačiau skiepijimo apimtys 11 m. amžiaus grupėje yra mažesnės, nei 2019 m. (tuomet siekė 29 proc.). Nuo 2023 m. vasario 1 d. nemokamai ŽPV vakcina pradėti skiepyti ir visi berniukai iki 11 m. amžiaus, siekiant juos, kaip ir mergaites, apsaugoti nuo žmogaus papilomos viruso sukeliamų onkologinių susirgimų. Tokia lyčiai neutrali ŽPV vakcina taikoma 58 pasaulio šalyse.

Skiepijimų nuo difterijos, stabligės kokliušo, *Haemophilus Influenzae* infekcijos apimtys 1 m. amžiaus vaikų grupėje krito 3,47 proc. (nuo 95,45 proc. iki 91,98 proc.), tačiau kiek išaugo sustiprinančią vakcinos nuo difterijos, stabligės kokliušo dozę gavusių 16 m. amžiaus vaikų skaičius (nuo 92,42 iki 96,83 proc.).

Atliekant nepaskiepijimo priežasčių analizę matyti, kad daugiausiai vaikų 2022 m. nepaskiepyta dėl tėvų/globėjų atsisakymo skiepyti savo vaikus (54 proc.). 24 proc. vaikų nepaskiepyti, nes skiepas (paskutinė jo dozė) jiems dar negalėjo būti skirtas (nepraėjo tam tikras laikas tarp vakcinacijos). 8 proc. vaikų neatvyko pasiskiepyti be priežasties.